

Uuden akelan manuaali

Tervehdys uusi akela!

Tämä paketti on koottu Sinua varten. Sen tavoitteena on tarjota Sinulle linkit ja vinkit niihin tietoihin, joiden avulla pääset ryhmän johtamisessa alkuun. Älä kauhistu materiaalin määrää: tarkoitus ei ole ahmia kaikkea kerralla, vaan tutustua siinä vaiheessa, kun aikaa tai tarvetta on. Toivottavasti olet saanut kaveriksesi jonkun jo partiota harrastavan. Kysy ja ihmettele ääneen, niin asiat selviävät.

Kiitos sinulle tärkeästä vapaaehtoistyöstäsi ja mukavia hetkiä partiopolullesi!

TERVETULOA PARTIOON!

Tätä on partio

Partio on kasvatustoimintaa, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua heidän yksilölliset ominaispiirteensä huomioon ottaen.

Päämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen. Partion päämäärän, arvopohjan ja perusperiaatteet löydät www.partio.fi-sivulta täältä: [Arvot ja ihanteet](#)

Partion keskeisimmät termit

Partiossa käytetään paljon omia termejä asioille. Jos jonkin sanan merkitys on epäselvä, kannattaa se kysyä lähimmältä partiolaiselta. Selityksiä sanoille löytyy: [Partiosanasto](#) ja [Sanasto](#)

Partion perinteet ja historiaa

Partioliike on saanut alkunsa 1907 Iso-Britannissa lordi Robert Baden-Powellin toimesta. Suomeen partio rantautui ensimmäisten maiden joukossa. Partiossa on ollut keskeistä syntyajoista lähtien luonnossa toimiminen, yhteiskuntaan vaikuttaminen, tekemällä oppiminen ja yli luokkarajojen tapahtuva toiminta. Lisää voit lukea täältä: [Historia](#) ja [Partiohistoria](#)

Partiolaisilla on monia omia perinteitä niin maailmanlaajuisesti kuin paikkakuntakohtaisestikin. [Symboliikka](#) koostuu rituaaleista ja perinteistä, tunnusmerkeistä, asuista ja merkeistä sekä tarinoista ja leikeistä.

Lippukunta on partiotoiminnan ydin

Suomessa partiotoiminta tapahtuu partion paikallisyhdistyksissä eli lippukunnissa. Partiolaiset liittyvät jäseniksi lippukuntiin ja viikoittainen harrastustoiminta tapahtuu lippukunnissa. On olemassa yhteislippukuntia, joissa on jäsenenä eri sukupuolia sekä erikseen tyttö- ja poikalippukuntia. Lippukuntia toimii sekä kaupungeissa että maaseudulla. Lippukuntien koot vaihtelevat muutaman kymmenen jäsenen lippukunnista yli kahden sadan jäsenen lippukuntiin. Suomessa toimii noin 750 lippukuntaa. Lippukunnan tunnuksia ovat oma huivi ja lippu. Monilla lippukunnilla on myös oma lippukuntamerkki.

Lippukuntaa johtaa puheenjohtaja eli lippukunnanjohtaja apunaan vapaaehtoisten pestämisestä ja koulutuksista huolehtiva pestijohtaja sekä eri ikäisten ikäkausitoiminnasta vastaava ohjelmajohtaja. Lisäksi lippukunnissa saattaa olla omat vastuulliset muuan muassa kullekin ikäkaudelle (=ikäkausivastaava), kämpälle (=kämpävouti), kalustolle (=kalustonhoitaja), taloudelle (=taloudenhoitaja) sekä jäsenrekisterille (=jäsenrekisterinhoitaja).

Lippukunnat ovat pääsääntöisesti virallisia yhdistyksiä, jolloin niitä koskevat samat lait ja asetukset kuin mitä tahansa muuta rekisteröityä yhdistystä.

Partiotoiminnan organisoituminen valtakunnallisesti

Jokainen lippukuntakunta kuuluu partiopiiriin, joita Suomessa on yhteensä kymmenen. Ruotsinkielinen Finlands Svenska Scouter r.f. hoitaa valtakunnallista ruotsinkielistä partiotoimintaa.

Keskusjärjestö Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry tukee partiopiirejä ja lippukuntia tuottaen partiotoiminnan tueksi ohjelmamateriaaleja, koulutusta, viestintää ja tapahtumia sekä vastaa kansallisesti partion toimintaedellytysten kehittämistä.

Partiokasvatus

Partiokasvatus käsittää kaiken sen, mitä, miten ja miksi partion kohderyhmä eli kouluikäiset lapset ja nuoret (7-22-vuotiaat) partiossa tekevät.

Partiossa toimitaan viidessä eri [ikäkaudessa](#):

- Sudenpennut (7-9 –vuotiaat)
- Seikkailijat (10-12 –vuotiaat)
- Tarpojat (12-14 –vuotiaat)
- Samoajat (15-17 –vuotiaat)
- Vaeltajat (18-22 –vuotiaat)

Lisäksi 3-6 –vuotiailla lapsilla on monessa lippukunnassa mahdollisuus osallistua yhdessä oman aikuisen kanssa toteutettavaan perhepartioon.

Kunkin ikäkauden omat [kasvatustavoitteet](#) kertovat sen, mitä ikäkauden aikana on tarkoitus partiossa oppia.

[Partio-ohjelma](#) on rakennettu kasvatustavoitteiden tueksi. Siinä kuvatut aktiviteetit ja ohjelmaideat auttavat johtajia kunkin ikäkauden kasvatustavoitteisiin pääsemisessä.

[Partiomenetelmä](#) on partiolle valittu kasvatustavoitteiden kokonaisuus. Tärkeää on, että partiomenetelmän kaikkia kahdeksaa keinoa käytetään lasten ja nuorten toiminnassa. Partiomenetelmä ei toimi, jos jokin sen osa-alue ei toteudu. Sen osa-alueita ei myöskään voi laittaa tärkeysjärjestykseen.

Partiolainen sitoutuu partion arvoihin antaessaan [partiilupauksen](#). Lupaus annetaan kussakin ikäkaudessa.

Partioihanteet yhdessä partiilupauksen kanssa kuvaavat lapselle ja nuorelle sopivalla tavalla partion arvoja. Partioihanteet ovat konkreettinen ja käytännöllinen tapa nuorille ymmärtää ne arvot, joita partioliike ehdottaa kunkin partiolaisen arvojen perustaksi.

Partiolaisen ihanteena on:

- kunnioittaa toista ihmistä
- rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä

- olla luotettava
- rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- tuntee vastuunsa ja tarttuu toimeen
- kehittää itseään ihmisenä
- etsiä elämän totuutta

Kaikkien ikäkausien tunnuksena on: **Ole valmis.**

Ympäri maailmaa käytössä oleva tunnus viestii partiolaisten auttamis- ja palvelemishalukkuudesta. Vanhaan ja perinteikkääseen kutsuun: ”Ole valmis”, partiolainen vastaa: ”Aina valmiina.” Partiotunnus kertoo ennen kaikkea partiolaisen asenteesta. Hän on aina valmiina palvelemaan ja täyttämään velvollisuudet.

Partioasu

Partiolaisen tunnistaa ulkoisesti partiohuivista. Sen ulkoasu myös kertoo, mitä paikallisyhdistystä eli lippukuntaa partiolainen edustaa. Halutessaan partiolainen voi pukeutua myös partioasuun. Johtajilla on käytössään lippukunnan perinteestä riippuen sininen tai ruskea partiopaita, sudenpentuikäisillä sininen collegepusero.

TURVALLISESTI PARTIOSSA

Meillä partiossa turvallisuus on tapa toimia. Huomioi, että:

- Jäsenmaksu on oltava maksettuna kaikilla toiminnassa mukana olevilla partiolaisilla, tämä koskee sekä aikuisia että lapsia.
- Kaikessa toiminnassa on noudatettava [Turvallisuusohjeiden](#) määräyksiä.
- [Turvallisesti yhdessä -ohje](#) on jokaisen partiojohtajan ja partion ryhmänvetäjän ohje, jonka tarkoituksena on vahvistaa lasten ja nuorten kasvuympäristön turvallisuutta partiossa.
- [Turvallisesti yhdessä -verkkokoulutus](#) on **pakollinen** kaikille 18-vuotiaille tai sitä vanhemmille sekä kaikille tätä nuoremmille ryhmänvetäjille.
- Lippukunnan (käytännössä lippukunnanjohtajan) on oltava tietoinen ryhmän tapahtumasta, kuten retkestä, jotta partiovakuutus on voimassa. Muistathan siis kertoa, jos olette lähdössä ryhmän kanssa johonkin pois vakituisesta kokoontumispaikasta.
- Ryhmässä esiintyvän kiusaamisen välttämiseksi kannattaa jo etukäteen tutustua [Mukavasti yhdessä -materiaaliin](#).

OMA LIPPUKUNTA

Henkilöt

Lippukunnissa on erilaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä eri pestinimillä. Tärkeimpiä akelan kannalta ovat lippukunnanjohtaja (vastuussa koko lippukunnan toiminnasta), pestijohtaja (vastuussa vapaaehtoisen pestauksesta, perehdytyksestä ja kouluttautumisesta) sekä sudenpentujen ikäkausivastaava (vastuussa sudenpentujen partio-ohjelman kokonaisuudesta).

Monilla lippukunnilla on omalle johtajaporukalle kokouksia ja suunnittelutapaamisia, mutta lisäksi muuta kivaa ohjelmaa, jopa omia aikuisryhmiä. Kannattaakin tutustua lippukunnan omiin tapahtumiin, viestintävälineisiin ja toimintatapoihin.

Viestintä

Jokainen lippukunta viestii jäsenilleen eri tavoin, hyödyntäen mm. sähköpostia, nettisivuja ja some-kanavia. Selvitä, mistä löydät ajankohtaiset tiedot ja mistä saat lisää tietoa, jos et sitä itse löydä.

Tapahtumakalenteri

Lippukunnilla on omia tapahtumia (mm. retkiä, leirejä, suunnittelukokouksia, johtajahuoltoja, lippukunnan sisäisiä tapahtumia, vanhempainiltoja) sen lisäksi että tapahtumakalenterista löytyy piirien ja aluejärjestöjen ohjelma-, koulutus- ja kilpailutapahtumia. Näihin kannattaa tutustua, mutta muistaa, että oma aika on rajallinen eikä kaikessa ja kaikkialla ole pakko olla heti mukana!

Materiaalit ja talous

Lippukunnilla on usein jokaiselle ikäkaudelle tai ryhmälle budjetoituna jonkin verran rahaa partio-ohjelman toteuttamiseen ja ns. perustoimintaan. Lisäksi monilla lippukunnilla on koloilla valmiiksi esimerkiksi askartelu- ja retkeilyvälineistöä. Kannattaa selvittää, mikä on lippukunnan kulttuuri materiaalihankinnoissa ja rahan käytössä.

OMA PARTIOPIIRI

Lippukunnat ympäri Suomen jakaantuvat maantieteellisen sijaintinsa perusteella kymmeneen [partiopiiriin](#). Piirit tukevat lippukuntien toimintaa järjestämällä tapahtumia ja koulutuksia sekä koordinoimalla alueellista yhteistyötä.

Oman partiopiirin tapahtumakalenteri kannattaa selata ainakin sudenpennuille järjestettävien ohjelmatapahtumien vuoksi läpi. Sudenpennuille järjestetään omia tapahtumia ja kisoja piireissä sekä lisäksi kaikille yhteisiä tapahtumia, joihin kannattaa monipuolisesti osallistua, koska ne helpottavat omaa työtäsi (voit esimerkiksi ohjeistaa, että osallistumme piirin tapahtumaan, joka korvaa tämän viikon kokouksen) ja tuovat sudenpennuille täysin erilaisia kokemuksia ja elämyksiä kuin mitä pienessä ryhmässä voidaan toteuttaa.

AKELA

Akela on yli 18-vuotias sudenpentulauman johtaja.

Aikuisen rooli

- Tuttu ja turvallinen kasvattaja
- Partioiminnan mahdollistaminen
- Lasten yksilöllisen kasvun tukeminen
- Rajojen asettaminen
- Partioimintaan innostaminen
- Positiivisten elämyksien ja kokemusten tuottaminen

- Roolimallina toimiminen

Akelana tehtäväsi on vastata lauman toiminnasta ja turvallisuudesta ja toimia esimerkkinä sudenpennuille. Ryhmän toiminnan suunnittelu ja toteutus sekä sudenpentujen turvallisuus ovat akelan vastuulla. Akelan tehtävänä on järjestää partio-ohjelman mukaista toimintaa, varmistaa partiomenetelmän toteutuminen sekä kasvatustavoitteiden saavuttaminen. Akela vastaa käytännön toiminnasta ja järjestelyistä toimien yhtenä kasvattajana sudenpentujen elämässä.

Sudenpentulauman elinkaari on partio-ohjelman mukaan kolme vuotta, joten akelan pestiin on suositeltavaa sitoutua koko sudenpentuajaksi. On tärkeää, että sudenpennuilla säilyy tuttu ja turvallinen johtaja mahdollisimman pitkään. Laumalla on suositeltavaa olla kaksi johtajaa.

Ryhmän johtaminen ja ohjaaminen

Sudenpentulauman johtamisessa tärkeää on, että jokainen sudenpentu pääsee itse tekemään konkreettisia asioita. Partio eroaa siinä mielessä muista kerhoista, että jo 7-vuotiaalle annetaan vastuuta itsestään ja niinkin pienet pystyvät aikuisen tukemana tekemään paljon asioita itse!

Koska laumaan saattaa kuulua eri-ikäisiä sudenpentuja, on akelan otettava huomioon jokainen sudenpentu erilaisine kehitystasoin ja kykyineen. Esimerkiksi kyky ryhmässä työskentelyyn on erilainen 7- kuin 9-vuotiaalla jo kehityopsykologisesta näkökulmasta.

Eri ikäisinä esiintyy myös erilaisia haasteita, joihin akelan on ryhmän johtajana vastattava. Ryhmän levottomuuden ja keskittymisen kannalta energiaa on hyvä purkaa leikkeihin ja liikkumiseen.

Ryhmänjohtajana akelan tärkein tehtävä on mahdollistaa positiivisia ja onnistuneita elämyksiä! Kannusta sudenpentuja omiin havaintoihin, tutkikaa, kokeilkaa, kyselkää, ihmetelkää, haistelkaa ja maistelkaa!

Koulutus

Useimpiin partiopesteihin on tarjolla pestiä tukeva koulutus. Partion koulutusjärjestelmällä haluamme aktivoida aikuisia kouluttautumaan. Kouluttautumisen avulla varmistumme siitä, että partiokasvatusta toteuttavilla vapaaehtoisilla on pestissään tarvittava osaaminen.

Lisää partion koulutusjärjestelmästä voit lukea täältä: [Pikaopas koulutusjärjestelmään](#)

Uudelle akelalle hyödyllisiä koulutuksia ovat:

- [Tervetuloa partioon -koulutus](#)
- Samoajaikäisen (15-17 v.) partio-ohjelmaan kuuluva [Ryhmänohjaajakoulutus](#)
- [Akela-/sampokoulutus](#)
Akelan koulutukseen osallistuvan tulee olla aiemmin osallistunut joko Ryhmänohjaajakoulutukseen tai Tervetuloa partioon-koulutukseen. Akelan koulutusta järjestää partiopiirit, joilta saa tarkemmat tiedot toteutustavasta.
- [Partiojohtajaperuskoulutus](#)

Partiopiirit järjestävät koulutusta lippukunnille, ja piirisi sivuilta löydät tiedot seuraavan kauden koulutuksista sekä ilmoittautumisohjeet.

Tuki

Uuden aikuisen tuki on tärkeä huomioida lippukunnassa. Akeloiden tukihenkilönä toimii ensisijaisesti ikäkausivastaava, jonka puoleen sudenpentuikäkautta johtavat voivat kääntyä monissa eri asioissa.

Perehdytys kuuluu jokaisen vapaaehtoisen partiopolkuun. Uskalla kysyä ja pyytää apua! Toisilla lippukunnilla on vanhoja ja pitkään samanlaisina säilyneitä perinteitä, joita ei ehkä osata itse avata ulkopuolisille.

Muita lippukunnan aikuisia ja vanhoja, ei enää aktiivisia partiolaisia kannattaa hyödyntää apuna esimerkiksi pyytää opettamaan jollekin kokouskerralle jotakin tiettyä partiotaitoa, jota et itse (vielä) osaa!

SUDENPENTU

Sudenpennut ovat 7–9-vuotiaita partiolaisia, joiden ryhmää kutsutaan laumaksi. Lauman koko saattaa vaihdella, mutta suosituksen mukaan pentuja on 8–12.

Lisää sudenpentuikäkaudesta voit lukea [Akelan oppaasta](#).

Ohjelma

Viikoittaiset laumaillat ovat sudenpentujen partioharrastuksen perustoimintaa. Laumailloissa tehdään jälkien askelia eli aktiviteetteja, leikitään ulkona ja sisällä, kisaillaan, valmistaudutaan erilaisiin tapahtumiin, pelataan pelejä ja pidetään hauskaa. Laumailtojen tärkeimpinä tavoitteina on antaa sudenpennuille turvallisuuden tunne, läheisiä ihmissuhteita ja mielikuvitusta ruokkivia kokemuksia sekä oppia uutta ja kehittää omia taitoja. Akelan onkin syytä valmistautua huolella laumaillan pitämiseen.

Laumaillan ohjelma on mietitty tarkkaan etukäteen ja ohjelmassa käytetään paljon monipuolisia leikkejä, lauluja ja erilaisia tarinoita. Toiminnalla pitää kuitenkin olla jokin tarkoitus eli leikit toimivat menetelmänä, eivät itseisarvona. On tärkeää, että tehtäviin annetaan hyvät ohjeet ja ne tehdään ajan kanssa ja kunnolla. Jos asiat tehdään kiireellä ja huolimattomasti, voi jokin asia jäädä helposti painamaan sudenpennun mieltä.

Sudenpennut opetetaan heti ensimmäisestä kokouksesta lähtien tiettyihin rutiineihin, jotta he oppivat milloin saa riehua, milloin pitää keskittyä uuteen ja milloin aletaan rauhoittua. Näin akelan pestikin helpottuu huomattavasti.

Koloillan rakenne ja sisältö

Viikottaiset kokoontumiset

Viikoittaiset kokoontumiset eli koloillat ovat lauman toiminnan tärkein muoto. Lauman kokoontumisissa eli partiokokouksissa opetellaan uusia asioita, valmistaudutaan erilaisiin tapahtumiin, ollaan ulkona, toimitaan yhdessä ja pidetään hauskaa. Usein kokous on kerran viikossa. Kokouksen etukäteen suunnitteleminen on eräs akelan tärkeimmistä tehtävistä. Etukäteen huolellisesti suunniteltu ja valmisteltu kokous sujuu jouhevasti. Osallistujille on mielekkäämpää, kun tekemistä on koko ajan eivätkä he joudu turhaan odottelemaan ja tylsistymään.

Tavoite joka kokoukselle

Jokaisella kokouksella on hyvä olla tavoite. Tavoite voi muodostua esimerkiksi kokouksen aiheeksi valitusta aktiviteetista. Jos kokouksen aiheena on retkikeittimen käyttö, voi illan tavoitteeksi asettaa esimerkiksi sen, että jokainen sudenpentu osaa nimetä keittimen osat, koota sen ja laittaa sen päälle. Tavoitteen kannattaa olla jotain hyvin konkreettista ja sellaista, jonka toteutumista voi arvioida. Partiossa keskeisiä tavoitteita jokaisessa tapaamisessa ovat myös yhdessä toimiminen ja hauskanpito.

Kokouksen rakenne

Kokouksen rakenne kannattaa säilyttää usein samana, koska se luo sudenpennuille tuttuuden ja turvallisuuden tunnetta, mikä puolestaan ehkäisee häiriökäytöstä. Kokous kannattaa aloittaa ja lopettaa samoilla tutuilla alku- ja loppumenoilla, olivat ne sitten vaikkapa lippukunnan huuto ja sisaruspiiri. Kokouksen aluksi kannattaa myös kirjata läsnäolijat.

Erilaisia läsnäolotaulukoita:

- Solmuketju
- Naulojen vasarointi kuvan reunaan puupalassa
- Ruudukon rastittaminen, leimaaminen, tarran lisääminen, värittäminen
- Helmien lisääminen ketjuun
- Sähköisen taulukon täyttäminen
- Käyttöön jäävään esineeseen lisätään yksityiskohtia (esim. kuvioita viiriin)

Osallistujien kirjaaminen kannattaa, koska:

- Läsnäolotaulukon täyttäminen on yleensä ryhmäläisistä hauskaa
- Akela tietää, kuka on ollut paikalla milloinkin
- Osallistumisaktiivisuus tarvitaan lippukunnan tilastoihin (joiden perusteella lippukunta saattaa saada avustuksia)
- Akela tai lippukunta voi halutessaan palkita aktiivisimman ryhmäläisen
- Partiossa opituista asioista jää merkintä ryhmäläisen tietoihin

Akelan kannattaa kertoa lyhyesti aluksi kokouksen ohjelmasta. Se auttaa sudenpentua orientoitumaan aiheeseen ja ennakoimaan, mitä tuleman pitää.

Kokouksessa voidaan lyhyesti kerrata, mitä viimeksi on tehty. Toisto auttaa asian oppimisessa, ja samalla poissa olleetkin saavat käsityksen edellisestä kerrasta. Hyvä tapa kertaamiseen on esimerkiksi leikki tai kisa, jonka avulla vanha asia palautetaan mieliin.

Kokouksen keskeisin asia on tapaamisen varsinainen aihe. Sille on varattava riittävästi aikaa, vaikka muut rutiinit vievätkin oman osansa. Tärkeää on myös päättää kokous päätösmenoilla, niin ettei jokainen vain lähde oman aikataulunsa mukaan kotiin.

Kokouksen kesto

Kokouksen kesto kannattaa valita kohderyhmän ja kokouksen aiheen mukaan. Nuoremmille sopivat paremmin tunnin mittaiset kokoukset, vanhempien ohjelma vaatii usein puolentoista tai kahden tunnin kokoontumisia.

Kokouksen kestoa voi myös vaihdella sisällön mukaan. Aikaa kannattaa varata kaksi tuntia, jos aiheena on esimerkiksi suunnistus, kokkaus, nikkarointi tai jokin muu aikaa vievä aihe.

Yhden tunnin kokous:

- Alkumenot 5 min
- Energianpurkuleikki 10 min

- Kertaus 5 min
- Kokouksen aihe 20 min
- Leikkimistä 10 min
- Loppumenot 10 min

- Alkumenot: Kokouksen aloituksen kannattaa olla aina samanlainen. Se voi pitää sisällään esimerkiksi lauman huudon, päiväkirjan lukemisen tai perinteiset tervehdysrituaalit. Tärkeää on, että osallistuja huomaa kokouksen alkaneen ja jättää muut puuhut taakseen.

- Energianpurkuleikki: Alkuleikki tai riehumisleikki auttaa sudenpentuja purkamaan ylimääräistä energiaa ja keskittymään sen jälkeen varsinaiseen asiaan.

- Kertaus: Kertausvaiheessa palataan edellisen kokouksen asiaan. Aikaisemmin opittua voidaan käydä läpi esimerkiksi leikin, pelin tai kilpailun avulla.

- Kokouksen aihe: Tämä osuus on varsinainen kokouksen ydin. Vaikka opeteltavana aiheena olisi vain yksi asia, kannattaa sitä harjoitella usealla eri tavalla. Näin opittu jää paremmin erilaisille oppijoille mieleen.

- Leikkiminen: Leikkiminen keventää kokouksen kulkua. Se on myös erinomainen tapa opettaa kokouksen varsinaista sisältöä.

- Tiedotushetki: Tiedotushetkessä akela tai asiasta vastaava ryhmäläinen kertoo tiedotettavat asiat ja jakaa esimerkiksi retkikirjeet.

- Hiljentymisen: Lopetuksen osana on hyvä olla joka kerta pieni hiljentymisen esimerkiksi sadun avulla.

- Loppumenot: Ilta on hyvä päättää yhteiseen lopetukseen. Lopetus voi olla esimerkiksi sisaruspiiri.

Ennen ja jälkeen kokouksen

Toisinaan kokouksia varten joutuu tekemään etukäteisvalmisteluja. Kaikkea ei aina kololta löydy valmiina, vaan usein akelan tarvitsee hankkia kokouksessa tarvittavia materiaaleja. Vaikka kaikki kololta löytyisikin, tarvitsee ne silti etsiä käsille ennen kokouksen alkua. Akelan on muistettava varata aikaa näille etukäteisvalmisteluille. Niihin kuuluu myös se, että akela tarvittaessa muistuttaa sudenpentuja esimerkiksi kokouksessa tarvittavista välineistä.

Kokouksen jälkitöihin puolestaan kuuluu muun muassa siivoaminen, jos kokouksessa on vaikkapa askarreltu. Paikat kuuluu aina jättää hyvään kuntoon, jotta tilan seuraavien käyttäjien on mukavampi tulla omaan kokoukseensa. Siivous ei ole ainoastaan akelan tehtävä, vaan koko lauma on yhdessä siitä vastuussa.

Suunnitelmat muuttuvat

Vaikka suunnitelmat olisikin tehty kunnolla, joskus voi tulla pakottavia tarpeita muuttaa suunnitelmaa lennosta. Yhtäkin ukkosmyrsky saattaa estää ulos menemisen, ja siksi akelalla kannattaa olla varasuunnitelmia takataskussa yllättävien tilanteiden varalta. Toki aivan kaikkeen ei kukaan pysty varautumaan.

Uuden asian opettelu

Keskeisin osa kokousta on tavallisesti uuden asian oppiminen. Tämä uusi asia on useimmiten se, joka osallistujille kerrotaan etukäteen. Se saattaa lukea toimintasuunnitelmassa, tai se kerrotaan edellisessä kokouksessa. Koulutettava asia on kokouksen ydinasia, minkä vuoksi siihen kannattaa käyttää suunnittelussa eniten aikaa.

Erilaisilla menetelmillä mielenkiintoa ja vaihtelua

Koulutuksessa käytettävällä menetelmällä on suuri vaikutus aiheen mielenkiintoisuuteen ja osallistujien oppimiseen. Joskus luovan menetelmän takia kokoontumisessa opitaan ehkä vähemmän uutta, mutta kyseinen asia saattaa jäädä paremmin mieleen. Hyvällä menetelmällä varmistetaan kiinnostus vähemmän kiinnostavaan aiheeseen. Menetelmiä kannattaa ideoida ja kokeilla rohkeasti ja painaa vastaan tulevat hyvät toteutustavat mieleen omia ohjelmia varten! [Partio-ohjelman nettisivuilla](#) kunkin aktiviteetin sivulle voi lisätä itse hyviä toteutustapoja ja lukea muiden ideoita.

Leikki

On olemassa monenlaisia erilaisiin tilanteisiin soveltuvia leikkejä. Jos on tarkoitus rauhoittaa ryhmää, kannattaa valita leikki sen mukaan. Jos vastaavasti halutaan purkaa energiaa, kannattaa valita leikki, jossa juostaan paljon.

Sudenpentujen osallistamista toimintaan helpottaa, jos antaa heidän aina silloin tällöin valita, mitä leikitään. Leikin valinnan ja vetämisen voi myös antaa pieneksi vastuutehtäväksi. Akelalle on suureksi hyödyksi, kun sudenpennot pääsevät tekemään asioita, joista pitävät. Tutut rutiinit tekevät hyvää sudenpennuillekin. Kannattaa kuitenkin muistaa leikkiä erilaisia leikkejä monipuolisesti. Jos leikistä yhdessä päättäminen on vaikeaa, voi esimerkiksi jakaa leikinvalintavuorot tai käyttää sääntöä, että sanoessaan "Ei", pitää ehdottaa jotain toista leikkiä.

Leikin aloittaminen ja lopettaminen

Ennen leikin aloittamista on hyvä käydä läpi säännöt. Vaikka ne olisivatkin jo entuudestaan tutut, lyhyt kertaaminen kannattaa. Jos sudenpennot alkavat kertoa omia versioitaan säännöistä, voi akela sanoa, että muillakin säännöillä varmasti leikitään, mutta tällä kertaa noudatetaan näitä sääntöjä. Leikki on kaikille hauskeempaa, kun tiedetään, mikä on sallittua ja mikä ei. Myös leikkialue on hyvä rajata selkeästi, jotta jokainen tietää, millä alueella toimitaan.

Tilannetaju on akelalle kaiken A ja O. Joskus voi olla hyödyllistä, että akela on mukana leikissä, joskus taas on parempi pysyä leikin ulkopuolella niin sanotusti tuomarina. Leikkiin mukaan

meneminen saattaa aktivoida niitä, joita ei aluksi tunnu kiinnostavan. Akelan tulee kuitenkin olla se, joka katsoo leikin sujuvan sääntöjen mukaan. Akelan tilannetajuun kuuluu myös osata lopettaa leikki, kun se vielä tuntuu hauskalta - tunnelman pystyy helposti latistamaan liian pitkäksi venytetyllä leikillä. Aina ei myöskään tarvitse löytää vain yhtä voittajaa, vaan esimerkiksi polttopallon voi lopettaa silloin, kun poltettavana on vielä kaksi tai kolme sudenpentua.

Leikin hyödyt

Leikki on äärimmäisen hyvä koulutusväline. Jos kokouksen aiheena on esimerkiksi merimerkit, kannattaa puhumisen lisäksi käyttää leikkiä apuna. Esimerkiksi merimerkkirata, joka osallistujien on "purjehdittava" oikein läpi, helpottaa merkkien oppimista. Mahdollisuudet soveltaa leikkejä koulutukseen ovat melkeinpä loputtomat, raja kulkee vain johtajan mielikuvituksen ja käytettävissä olevien välineiden mukaan. Hyvä keino on kehitellä vanhaan tuttuun leikkiin uudet säännöt opittavan asian mukaisiksi.

Leikki toimii myös ryhmähengen nostattajana. Yhteinen hauskanpito ja leikkeihin liittyvä heittäytyminen kasvattavat yhteenkuuluvuutta. Me-henki voi kasvaa, kun sudenpennut pääsevät kisailemaan keskenään tai toisia ryhmiä vastaan erilaisissa viesti- tai juoksukilpailuissa. Ryhmä, johon jäsenet tuntevat kuuluvansa, toimii paremmin. Näin myös sen jäsenet ystävystyvät keskenään todennäköisemmin, mikä puolestaan vähentää kiusaamista.

Hiljentymisen

Erilaiset hiljentymiset antavat mahdollisuuden pohdiskella asioita eri näkökulmista ja muodostaa omaa maailmankatsomusta. Hiljentymisessä voidaan käsitellä tärkeitä yhteisiä asioita: hyviä ja huonoja valintoja elämässä, toimimista vaikeissa tilanteissa tai ryhmässä toimimisen haasteita. Erilaiset sadut ja tarinat sopivat hyvin hiljentymiseen.

Hiljentymisen tarkoitus on rauhoittaa ja antaa mahdollisuus olla hetki hiljaisuudessa. Se ei onnistu sudenpennuilta automaattisesti, vaan myös hiljentymistä pitää opetella. Hiljentymisen ei tarvitse olla uskonnollinen, mutta hiljentymisen on myös luonteva tapa toteuttaa uskontokasvatusta.

Toimintasuunnitelman tekeminen

Toimintasuunnitelma on tukiranka

Lauman toiminnan sujuvuuden kannalta on kaikkein tärkeintä tehdä sille kausisuunnitelma. Siihen on hyvä listata syksyllä syyskauden ja keväällä kevätkauden kaikki kokoukset, ja lähteä miettimään, mitä kokouksissa oikein tehtäisiin. Sovi siis johtajaparin kanssa suunnittelupalaveri. Toimintaa suunnitellessaan akela ei joudu tyhjästä nyhjäisemään, sillä partio-ohjelmasta löytyy kaikki, mitä kunkin ikäkauden ohjelmaan kuuluu. Partio-ohjelman sivustolta löytyvät esimerkiksi kunkin ikäkauden aktiviteetit ja vinkkejä niiden tekemiseen. Apua suunnitelman tekoon saa ja kannattaa pyytää. Vaikka ikäkauden ohjelmalle on olemassa valmista sisältöä, kannattaa ohjelmaan sujauttaa väleihin muitakin kertoja.

Suunnitelmaa voi aina tarvittaessa muuttaa. Jos luistelukertana sataa vettä, on turha suunnata luistinradalle. Jos puolestaan näyttää siltä, että jonkin aktiviteetin asiaa ei saada suunnitellussa ajassa opittua, voidaan sitä jatkaa seuraavalla kerralla. Muutoksista on kuitenkin hyvä viestittää kaikille, jotta jokainen tietää, mitä tuleman pitää. Isomman muutoksen jälkeen kannattaa päivittää toimintasuunnitelma: valita pois jätettävä tai seuraavalle kaudelle siirrettävä asia ja tarvittaessa järjestää suunnitelma uudestaan.

Hyvällä suunnitelmalla on tavoite

Suunnittelu on hyvä aloittaa tavoitteiden miettimisestä. Siten toiminnalla on selvempi suunta ja vältetään haahuilua. Mitä halutaan, että kauden aikana opitaan tai tehdään? Minkä halutaan muuttuvan? Mihin halutaan keskittyä? Partio-ohjelmassa on valmiiksi päätavoitteita, kuten riittävien leiritaitojen oppiminen leirille osallistumiseen. Tavoitteet voivat heijastaa akelan tai lauman omia toiveita. Niitä voi myös tulla mieleen aiempaa toimintaa arvioidessa.

Suunnitelma muodostuu isojen tapahtumien ympärille

Lauma osallistuu omien kokoustensa ja tapahtumiensa lisäksi lippukunnan, piirin ja Suomen Partiolaisten tapahtumiin. Valmiiksi tehtyjä tapahtumia ja teemapäiviä kannattaa ehdottomasti hyödyntää. Mikä sen helpompaa kuin osallistua valmiiseen tapahtumaan, eikä tarvitse itse suunnitella tai vetää kokousta. Isoihin tapahtumiin osallistuminen kannattaa ennakoida jo toimintasuunnitelmaa tehdessä.

Näin teet toimintasuunnitelman siten, että isot tapahtumat ja lomat eivät tuota yllätyksiä

- Kauden muut tapahtumat
  - 1) Merkitse suunnitelman kalenteriin piirin, alueen ja lippukunnan tapahtumat: sudenpentukisat ja -tapahtumat, kaudenaloitukset, joulujuhlat, retket, leirit ja muut vastaavat. Lippukunnat ja piirit kokoavat näistä listoja.
  - 2) Merkitse myös muita partioon liittyviä juhla- ja teemapäiviä: Suomen luonnon päivä, itsenäisyyspäivä, muistelemispäivä, ystävänpäivä, korvapuustipäivä.
  - 3) Merkitse samoin koulujen loma-ajat, sillä perheet lomailevat niiden aikana usein keskenään. Siksi useat lippukunnat eivät pidä kokouksia syys- tai hiihtolomalla.
- Ohjelman valitseminen ja kalenterin rakentaminen
  - 4) Mieti, miten edellä kootut vaikuttavat lauman omaan ohjelmaan? Kannattaako pitää oma retki juuri ennen suurta tapahtumaa vai muutaman viikon päästä siitä? Pitääkö jokin taito opetella ennen koko lippukunnan retkeä? Pitääkö lauman valmistella joulujuhlaesitys tai koota kisavarusteet?
  - 5) Valitse toteutettavat aktiviteetit
  - 6) Sijoita aktiviteetit kokouspäiville
    - a. Mieti, miten toimintakauteen valitut aktiviteetit sopivat muiden merkintöjen yhteyteen? Sopisivatko esimerkiksi liputuspäivät harjoiteltaviksi itsenäisyyspäivän läheisyydessä?
    - b. Ota huomioon myös vuodenaika. Syyskaudelle osuvat pimeät illat rajoittavat ainakin joidenkin aktiviteettien toteuttamisesta ulkosalla.
  7. Keksikää ryhmän kanssa tyhjiin kokouspäiviin aktiviteettien ulkopuolista partiokivaa. Teemapäiviä voi käyttää elävöittämään kautta. Muistelemispäivänä voi

tutustua muiden maiden partiotoimintaan ja ystävänpäivänä kutsua ei-vielä-partiolaisen ystävän ystäväjuhlaan kokoukseen.

Toimintasuunnitelma on hyvä jakaa myös koteihin, jotta sielläkin tiedetään, mitä on luvassa ja milloin on tapahtumia viikkokokouksen lisäksi. Kokousten aiheet voi jättää yllätyksiksi. Erityisesti kannattaa mainita, milloin tarvitaan mukaan erityisvarusteita, kuten kompassi tai uimavarusteet.

Toimintasuunnitelman tekemiseen liittyy myös se, että yhdessä johtajaparin kanssa sovitaan työnjaosta. Tehtävien jakamiseen on erilaisia tapoja, mutta pääasia on, että kukin tietää omat vastualueensa.

Hyvä toimintasuunnitelma joustaa

Toiminta kannattaa aina suunnitella olosuhteiden mukaan. Jos on tiedossa, että kokouksen aikana tulee satamaan kaatamalla, voi miettiä, kannattaako sittenkään pitää koko kokousta ulkona. Myös lauman koko voi luoda erikoisen olosuhteen: jos jollakin kerralla paikalla onkin vain kaksi. Mitä tehdään? Perutaanko kokous? Ei peruta. Tämä tarjoaa mainion tilaisuuden antaa paikalle päässeille akelan koko huomion. Joskus voi olla paikallaan myös vaihtaa suunniteltujen kokousten järjestystä olosuhteisiin paremmin soveltuvaksi. Soveltaminen ja niin sanottu pelisilmä ovat erittäin tarpeellisia akelalle. Akelan kannattaakin olla sopeutuva, jotteivat erikoiset olosuhteet pääse pilaamaan toimintaa.

Erlaisia kokouksia

Jotta partiokokoukset tuntuvat niin osallistujista kuin vetäjistäkin mielenkiintoisilta, kannattaa kokousten sisältö pitää vaihtelevana. Kokouksesta voi tehdä erityisen esimerkiksi pyytämällä vierailevan tähden opettamaan jotakin uutta tai kertomaan jostain aiheeseen liittyvästä. Jos lippukunnasta löytyy esimerkiksi vaellusekspertti, kannattaa hänet pyytää kokoukseen kertomaan vaeltamisesta.

Osa aktiviteeteista on sellaisia, että niitä ei pysty toteuttamaan kololla. Ryhmä voi tehdä vierailun palo- tai poliisiasemalle tai vaikkapa museoon. Elokuviissa käynti toimintakauden viimeisessä kokouksessa voi olla hyvä ajatus, kunhan elokuva vain on osallistujille sopiva.

Partioon kuuluu yhtenä tärkeänä osana ulkona toimiminen. Lähes jokaisen asian pystyy toteuttamaan myös ulkona. Vaikka ryhmällä olisikin varaus sisätiloihin useimpien kokousten ajaksi, voi kokouksen pitääkin sisätilojen sijaan monesti kokouspaikan pihamaalla tai läheisessä puistossa. Katso ryhmäsi toimintasuunnitelmaa. Mitkä kolme kokousta voit siirtää ulos? Onko joku kokouksen aihe sellainen, jonka toteutus ei onnistu ulkona?

Erityisiä kokouksia voi järjestää esimerkiksi seuraavista aiheista tai seuraavissa paikoissa:

- Tähtikuvioiden tarkastelu tähtitornissa
- Pelastusliivien testaaminen uimahallissa
- Talkooharavointi naapurin mummolla
- Partioperinteisiin tutustuminen Partiomuseossa

- Kirjavinkkaus kirjastossa
- VPK:n sammutusharjoitus pelastuslaitoksella
- Kotiseudun nähtävyyksiin tutustuminen museossa
- Käsiteltyn teemaan liittyvä teatteri- tai elokuvanäytös
- Luontojärjestön talkoisiin tai opastetulle retkelle osallistuminen
- Nuotioilta lähilaavulla
- Lähilehden toimitukseen tutustuminen

Puolivuosisuunnitelma

Seuraavaan ensimmäisen puolen vuoden kokoussuunnitelmaan olemme koonneet jäljistä: Tervetuloa, Luonnossa liikkuja ja Askartelu - koostuvan sudenpentuohjelman tarvikkeineen, etukäteisvalmisteluineen, etenemisineen ja akelan toimintaohjeineen. Huomioithan, että tämä suunnitelma on tehty laumalle, jossa on vain uusia sudenpentuja. Jos laumassa on eri vuosina aloittaneita sudenpentuja, tämä ei kokonaisuudessaan sovellu tällaisenaan käytettäväksi.

Akelan ohjelman perässä on sudenpennun kotiin jaettava valmis toimintasuunnitelma, jotta vanhemmat tietävät, mitä ensimmäisen puolen vuoden aikana partiossa tapahtuu ja mitä sudenpentu milloinkin harrastuksessa tarvitsee.

Ohjelmaa suosittelimme toteuttamaan mahdollisimman monipuolisesti ulkona, sisällä, kololla ja retkillä.

Näitä voit muokata lauman ja lippukunnan omiin tarpeisiin!

Muistathan tarkistaa oman lippukuntasi ja piirisi tapahtumat tulevalle puolelle vuodelle ja lisätä ne tarvittaessa ohjelmaan!

Antoisaa partiokautta!

Viikko 35

SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan - Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel eli aktiviteetti: Tiedän johtajieni ja laumani muiden jäsenten nimet

Tavoite: Sudenpentu osaa laumaansa kuuluvien henkilöiden nimet ja pääsee alulle laumansa jäseniin tutustumisessa.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/tiedan-johtajieni-ja-laumani-muiden-jasenten-nimet/>

SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan - Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Tutustun lippukuntaani

Tavoite: Sudenpentu tietää lippukuntansa nimen. Hän saa käsityksen partiosta omaa ryhmäänsä suurempana organisaationa.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/tutustun-lippukuntaani/>

SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan – Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Keksimme yhdessä laumallemme nimen

Tavoite: Sudenpentu osallistuu yhdessä päättämiseen.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/keksimme-yhdessa-laumallemme-nimen/>

Tarvikkeet

- Huopa leikkiin
- Lippukunnan tunnuksesta tehty palapeli
- Info-laput jokaiselle sudenpennulle
- Sudenpennun jäljet -kirja jokaiselle (joko lippukunnan hankkimana tai sudenpennun itsensä)

Etukäteisvalmistelut

- Tulosta lippukunnan tunnus ja liimaa se kovalle kartongille. Piirrä ja leikkaa se palapeliksi.
- Tee valmiiksi info-laput, joissa lukee lippukunnan nimi, www-sivut, kolon osoite, lippukunnanjohtajan nimi ja yhteystiedot, sudenpentulauman viikottainen kokousaika, paikka sekä akelan nimi ja yhteystiedot.
- Selvitä lippukunnan tunnuksen historia ja kirjoita siitä lyhyt tarina.

Kokouksen runko

- Tutustuminen (10min)
Lauma tapaa kolon pihassa. Akela esittäytyy. Tämän jälkeen lauma leikkii nimileikin, jossa uudet sudenpennut seisovat piirissä. Leikin aloittaja heittää pallon sille, jonka nimen haluaa oppia. Se, joka saa pallon, kertoo nimensä ja jatkaa leikkiä edelleen.
- Noita-akka Pompelipossa –leikki (10min)
Valitaan leikkijöistä yksi, josta tulee Pompelipossa. Hän menee viereiseen huoneeseen, apuvälineenä hänellä on huopa. Muut leikkijät liikkuvat vapaasti huoneessa. Kun noita-akka saapuu huoneeseen, hän huutaa: “Noita-akka Pompelipossa tulee!”, tällöin leikkijät kyykistyvät maahan ja sulkevat silmänsä. Pompelipossa peittää jonkun leikkijän huovalla, muut saavat luvan saatuaan arvata, kuka on huovan alla peitettynä. Oikein arvanneesta tulee seuraava Pompelipossa.
- Lippukuntaan tutustuminen (10min)
Lauma ratkoo palapelin, jonka akela on tehnyt tulostamalla lippukunnan tunnuksen ja liimaamalla sen kovalle taustapaperille.
Akela kysyy sudenpennuilta, tietääkö joku mikä tunnus on? Tietääkö joku lippukunnan nimen? Akela kertoo sudenpennuille lippukunnan nimen ja alueen, jossa lippukunta toimii.
Akela jakaa lapsille valmiiksi tekemänsä info-tiedot lippukunnasta ja ryhmästä.
Akela jakaa jokaiselle Sudenpennun jäljet -kirjan.
- Lauman nimen keksiminen (20min)
Mitä me muistutamme? Akela valitsee laumalle joukon nimiehdotuksia. Hyviä nimiehdotuksia ovat esimerkiksi eri eläinlajit. Sudenpentuikäkauden eläinlaji on susi. Akela antaa sudenpennuille eläinkirjan selattavaksi, jotta he voivat tutustua tarkemmin eri eläimiin. Sudenpennut voivat kuvien ja tekstien perusteella pohtia, mitä eläintä oma ryhmä eniten muistuttaa (esimerkiksi oravat ovat oman ryhmän lailla vikkeliä ja hyviä kiipeilemään puissa). Lauma päättää yhdessä, mikä nimi sopii parhaiten omalle ryhmälle nimeksi. Äänestyksen voi järjestää esimerkiksi käpyäänestyksellä. Jokaiselle nimiehdotukselle nimetään oma ämpärinsä ja jokainen sudenpentu hakee yhden kävyn. Äänestysthetkellä kukin sudenpentu käy viemässä käpynsä siihen ämpäriin, jonka nimelle hän haluaa äänensä antaa.
Kirjoittakaa valittu lauman nimi Sudenpennun jäljet -kirjaan.
- Lopetusmenot (10min)

Sudenpennut siivoavat kolon yhdessä akelan kanssa.
Akela lukee päätöstarinan lippukunnan tunnuksesta.

Lopputehtävät

- Varmista, että jokainen sudenpentu pääsee kotiin ja että kolo jää siistiksi.

Viikko 36

SUHDE YHTEISKUNTAAN **RYHMÄSSÄ TOIMIMINEN, YHTEISKUNNALLINEN** **VAIKUTTAMINEN, YHTEISÖÖN KUULUMINEN**

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan – Ryhmässä toimiminen, Yhteiskunnallinen vaikuttaminen, Yhteisöön kuuluminen
Jälki: Tervetuloa
Pakollinen Askel: Keksimme laumalle kokouksen alku- ja loppumenot
Tavoite: Sudenpentu osallistuu yhdessä päättämiseen ja lauman oman identiteetin rakentamiseen.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/laadimme-yhdessa-laumallemme-saannot/>

SUHDE YHTEISKUNTAAN **RYHMÄSSÄ TOIMIMINEN, YHTEISKUNNALLINEN** **VAIKUTTAMINEN, YHTEISÖÖN KUULUMINEN**

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan – Ryhmässä toimiminen, Yhteiskunnallinen vaikuttaminen, Yhteisöön kuuluminen
Jälki: Tervetuloa
Pakollinen Askel: Laadimme yhdessä laumallemme säännöt
Tavoite: Sudenpentu opettelee yhdessä päättämistä. Hän sitoutuu omaan laumaansa jäseneksi.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/laadimme-yhdessa-laumallemme-saannot/>

SUHDE YHTEISKUNTAAN **RYHMÄSSÄ** **TOIMIMINEN**

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan – Ryhmässä toimiminen
Jälki: Tervetuloa
Pakollinen Askel: Osallistun leikkiin, joka vahvistaa laumamme yhteishenkeä
Tavoite: Sudenpentu tutustuu ryhmäänsä ja osaa toimia osana sitä. Sudenpentu ymmärtää, että kaikki otetaan mukaan leikkiin, ja että yhdessä voidaan saavuttaa jotain enemmän kuin yksin.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/osallistun-leikkiin-joka-vahvistaa-laumamme-yhteishenkea/>

Tarvikkeet

- Ilmapalloja

- Askartelutarvikkeet sääntötaulua varten (kyniä, paperia, saksia, taulupohja, kiinnitystarvikkeet)

Etukäteisvalmistelut

- Pyydä jotakuta partiolaista opettamaan sinulle Reilut pennut –laulu ja perehdyttämään lippukunnan perinteet
- Mieti valmiiksi mahdollisia ryhmän sääntöjä
- Etsi tarina, jossa toimitaan vastoin sääntöjä

Kokousrunko

- Vessanpyyttynatta –leikki (10min)
Yksi tai kaksi vuorolla valitaan hipaksi. Kun hippa saa kiinni, kiinniotettu asettuu vessanpyyttymaiseen asentoon polvistumalla ja nostamalla toisen kätensä ylös. Kiinniotetun voi pelastaa “vetämällä vessan” eli käymällä vetämässä häntä kädestä. Nattaa on hyvä vaihtaa melko lyhyin väliajoin. Hölmönniminen leikki innostaa sudenpennut mukaan ja antaa kokemuksen yhteisestä hauska.
- Alkumenojen opettelu (10min)
Akela ohjaa sudenpentuja miettimään, mitkä voisivat olla hyvät alkumenot laumalle. Akela opettaa sudenpennuille Reilut pennut –laulun. Hän voi ehdottaa laulua alkumenoksi. Alkumenoihin voi kuulua myös lauman nimeen liittyvä huuto. Jos lauman nimi on esimerkiksi Sudet, voi huuto alkaa yhteisellä ulvonnalla ja johtajan käden laskiessa päättyä sanaan sudet. Uusien sudenpentujen voi olla hankala hahmottaa, minkälaiset alkumenot ylipäätään ovat hyvät, joten akelan kannattaa ohjata suunnittelua tarpeen mukaan vahvastikin. Hän voi osallistaa sudenpentuja esimerkiksi antamalla valmiita vaihtoehtoja ja pitämällä eri vaiheista äänestyksiä, joiden avulla lauman omat menot valitaan.

Reilut pennut

Reilut pennut, sudenpennut jälleen koolla on.

Kohta nousee, varmaan nousee riemu kattohon.

Laulu tää kun soipi, arvata jo voipi:

Reilut pennut, sudenpennut jälleen koolla on.

(Sävel: Ukko Nooa)

- Lauman säännöt (10min)
Akela ohjeistaa sudenpennut pohtimaan, miksi sääntöjä tarvitaan. Kun lauma on hetken aikaa miettinyt, akela kertoo, että on aika miettiä omalle ryhmälle säännöt. Lapset saattavat miettiä itselleen melko tiukkojakin sääntöjä, ja akelan vastuulla on, että säännöistä tulee realistisia. Sudenpennut ehdottavat usein sääntöjä “Ei saa” -muodossa. Loputon “Ei saa” -lista ei kuitenkaan ole toimiva. Sudenpentujen “Ei saa” -ehdotukset voidaan yhdessä kääntää myönteiseen muotoon: “Ei saa huutaa” -> “Puhumme rauhallisella äänellä”.
- Ilmapalloleikki (10min)

Lauma leikkii ilmapalloseikkä, jossa yritetään yhdessä ryhmänä toimien pitää mahdollisimman monta ilmapalloa ilmassa samanaikaisesti. Sudenpentu liikkuvat vapaasti, akela heittää ilmapallon ilmaan. Sudenpentujen on pidettävä ilmapalloa ilmassa mahdollisimman pitkään antamalla sille lisää vauhtia, kun se meinaa pudota maahan. Sama sudenpentu ei saa koskea ilmapalloon kahta kertaa peräkkäin. Peliin saadaan haastetta lisäämällä ilmassa olevien ilmapallojen määrää tai sopimalla, että ilmapalloon saa koskea esimerkiksi vain päällään. Kun ilmapalloja on liikkeellä monta, voidaan ottaa aikaa kauanko menee, että ilmapallo pääsee putoamaan maahan.

- Säännöt seinätauluksi (10min)

Sudenpentujen joukosta löytyy usein kirjoitustaitoisia lapsia ja jokainen osaa kirjoittaa oman osuutensa akelan kirjoittamasta mallista. Lauma kokoaa säännöt yhteiseksi seinätauluksi ja kukin sudenpentu allekirjoittaa taulun. Allekirjoitus voidaan tehdä myös esimerkiksi painamalla sormenjälki tauluun. Lopuksi siivotaan yhdessä ja kiinnitetään taulu seinälle.

- Loppumenoihin tutustuminen (10min)

Akela esittelee sudenpennuille lippukunnan perinteiset loppumenot. Monissa lippukunnissa kokous päättyy sisaruspiiriin, jossa jokainen seisoo ringissä ja pitää toisiaan käsistä kiinni kädet ristikkäin, vasen käsi oikean päällä. Sudenpentu harjoittelevat kertaalleen valittua loppumenoa ja sen jälkeen on oikean hiljentymisen vuoro.

Iltaaduksi akela kertoo itse keksimänsä tarinan samannimisestä laumasta, jossa ei kaikki menekään ihan niin kuin omassa laumassa on sovittu. Sudenpentujen pitää reagoida aina, kun tarinan lauma toimii oman lauman sääntöjen vastaisesti. Koska kyseessä on hiljentymisen, voi reagointi olla esimerkiksi peukulla alaspäin osoittaminen. Lopuksi lauma tekee sisaruspiirin.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 37

SUHDE YHTEISKUNTAAN RYHMÄSSÄ TOIMIMINEN, YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN, YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan – Ryhmässä toimiminen, Yhteiskunnallinen vaikuttaminen, Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Teen laumalleni tunnuksen

Tavoite: Sudenpentu osallistuu yhdessä päättämiseen ja tekemiseen. Sudenpentu osaa käyttää yleisimpiä askarteluvälineitä.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/teen-laumalleni-tunnuksen/>

SUHDE ITSEEN OSAAMINEN JA ONGELMANRATKAISU SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN

Kasvatustavoite: Suhde itseen – Osaaminen ja ongelmanratkaisu; Suhde yhteiskuntaan – Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Jälki: Askartelu

Pakollinen Askel: Teen läsnäolotaulun

Tavoite: Sudenpentu osallistuu yhdessä askarteluun ja päättämiseen.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-itseen/askartelu/teen-lasnaolotaulun/>

Tarvikkeet

- Kankaiset ruokailuvälinepussit kaikille
- Vedenkestävää maalia tai tekstiilitusseja
- Karttonkia ja kyniä, narua ja kiinnitystarvikkeet
- Sudenpennun merkkejä ja tunnuksia (esimerkiksi partiohuivi, lippukunnan huivimerkki, väiski, partiovyö, sudenpennun ikäkausimerkki, jälkimerkki)

Etukäteisvalmistelut

- Lauman tunnuksestavaihtoehtoiksi kuvia esimerkiksi lauman nimeen liittyen, joita sudenpentujen on helppo piirtää tai maalata
- Läsnäolotaulun suunnittelu

Kokousrunko

- Nimihippa –leikki (5min)

Vapaaehtoinen sudenpentu valitaan natakksi. Hänen tehtävänsä on jahdata määrättyllä alueella muita. Muut leikkijät juoksevat häntä karkuun. Turvassa on aina kun menee kyykkyyyn ja huutaa jonkun laumakaverin nimen. Jos leikkijä huutaa vahingossa hipan nimen, jää hän välittömästi hipaksi.

- Alkumenot lauman tapaan (5min)
- Ruokailuvälinepussi lauman tunnuksella (15min)
Akela on katsonut valmiiksi lauman tunnukseksi vaihtoehtoja ja näyttää näitä kuvia sudenpennuille. Tunnus valitaan yhteisymmärryksellä, joten tarvittaessa voidaan äänestää. Akela voi tehdä sapluunan kankaanpainamiseen valmiiksi valitusta tunnuksesta tai sudenpennut voivat itse piirtää tekstiilitusseilla tunnuksen kangaspussiin. Pussiin kannattaa kirjoittaa sudenpennun nimi ja halutessaan myös lauman nimi.
- Kisapallo –leikki (10min)
Sudenpennut seisovat piirissä selkä keskustaan päin. Leikin aloittaja antaa pallon seuraavan käteen ja lähtee itse juoksemaan vastakkaiseen suuntaan. Pallon on kuljettava jokaisen sudenpennun käsien kautta. Juoksija yrittää ehtiä takaisin omalle paikalleen ennen palloa. Jos hän ehtii, joutuu se, jolla on pallo kädessään seuraavaksi kiertäjäksi.
- Läsnäolotaulu (15min)
Suunnitelkaa ja valmistakaa laumalle yhteinen läsnäolotaulu, johon kerätään käyntikertoja. Läsnäolotaulun voi tehdä kartongista, johon kirjoitetaan jokaisen sudenpennun nimi ja piirretään jokaiselle ruudukko, johon merkitään läsnäolot jokaisesta laumaillasta esimerkiksi tarroilla, leimoilla tai omakätisellä piirroksella. Läsnäolotaulun voi tehdä myös esimerkiksi narunpätkistä, jossa jokaiselle on oma naru kiinnitettynä kartonkiin ja jokaisesta laumaillasta naruun lisätään helmi tai solmu. Lopuksi lauma siivoaa välineet yhdessä.
- Kimin leikki (10min)
Lauma leikkii Kimin leikkiä sudenpentuikäkauden tunnuksilla ja merkeillä (esimerkiksi partiohuivi, lippukunnan huivimerkki, väiski, partiovyö, sudenpennun ikäkausimerkki, jälkimerkki). Kimin leikissä tavarat levitetään esille ja niitä saa katsoa hetken aikaa. Muiden peittäessä silmänsä yksi sudenpentu ottaa yhden tavaroista pois. Muiden tehtävänä on keksiä, mikä tavara puuttuu.
- Lauman loppumenot (5min)
Iltatarinaksi akela voi kertoa perinteisen kansansadun.

Jänis ja kilpikonna

Olipa kerran jänis, joka kehuskeli olevansa nopeampi kuin kukaan muu metsän eläimistä.

– Kukaan ei voita minua, jänis sanoi. – Haastan kenet tahansa juoksemaan kanssani kilpaa.

Kukaan metsän eläimistä ei uskaltanut kilpasille – paitsi kilpikonna. Se vastasi rauhalliseen tapaansa: – Jänis hyvä, minä juoksen kanssasi kilpaa. Koska aloitamme?

– Sinäkö muka, ilkkui jänis. – Olet metsän hitain eläin. Voitan sinut aivan varmasti. Tästä tulee helppo kilpailu!

Metsän eläimet muodostivat polulle radan, ja niin juoksukilpailu saattoi alkaa. Paikoillanne – valmiit – hep! Jänis sinkautti vauhdilla matkaan ja hävisi pian näköpiiristä.

Kilpikonnakin hankkiutui liikkeelle. Se nosteli hitaasti jalkojaan ja hivuttautui senttimetri senttimetriltä eteenpäin.

Jonkin matkaa juostuaan jänis vilkaisi taakseen. Kilpikonnaa ei näkynyt missään.

– Hah! Olen niin nopea, että voin jäädä niitylle lepäämään, se tuumi ylimielisenä.

Jänis istahti alas ja päätti ottaa pienet nokoset.

Sillä välin kilpikonna kulki eteenpäin askel askeleelta.

Jänis torkkui niin sikeästi, että unohti ajan kulun. Kun se viimein heräsi

päiväuniltaan, se huomasi kilpikonnan olevan jo aivan maaliviivan tuntumassa.

Jänis ponkaisi jaloilleen ja juoksi täyttä vauhtia ottaakseen kilpakumppaninsa kiinni.

Mutta turhaan – kilpikonna asteli jo maaliin. Se oli voittanut kilpailun hitaasti mutta varmasti.

Eläimet hurrasivat.

Jänistä harmitti. Se tajusi olleensa ylimielinen ja liian varma omista kyvyistään.

Siitä päivästä lähtien jänis ei enää kehuskellut nopeudellaan. Kilpikonna oli näyttänyt sille, että vikkelät jalat eivät tee kenestäkään muita parempaa.

Loputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 38

SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan - Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Tutustun sudenpennun partioasuun

Tavoite: Sudenpentu tietää millainen on sudenpennun partioasu.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/tutustun-sudenpennun-partioasuun/>

SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan - Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Tunnistan lippukuntani huivimerkin ja huivin

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa oman lippukuntansa huivimerkin ja identifioituu lippukuntansa jäseneksi.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/tunnistan-lippukuntani-huivimerkin-ja-huivin/>

Tarvikkeet

- Huiveja
- Valmiiksi tulostettu kuva lippukunnan huivista, tusseja, värikyniä

Etukäteisvalmistelut

- Kutsu koloiltaan vierailijaksi esim. Akelavastaava tai lippukuntasi vanhempi jäsen

Kokousrunko

- Häntähippa (5min)
Kiinniotettavilla on häntänä huivi tms., jonka hipat koittavat napata kiinni, huivin menettäneestä tulee uusi hippa.
- Alkumenot lauman tapaan (5min)
- Erilaisia huiveja (15min)

Akela on ottanut mukaan joukon erilaisia partiohuiveja. Mukana voi olla leirihuiveja ja eri lippukuntien huiveja. Sudenpentujen tehtävänä on löytää huivijoukosta lippukunnan oma huivi.

- Lippukunnan oman huivimerkin askartelu (15min)
Akela on monistanut lippukunnan huivimerkin paperille ja sudenpentujen tehtävänä on värittää kuva. Samalla keskustellaan oman lippukunnan tunnuksesta ja sen merkityksestä.
- Tutustun lippukuntaani (20min)
Vierailijaksi voitte pyytää esim. akelavastaavan, joka kertoo oman lippukuntanne tarinaa. Esimerkiksi: Miten kauan lippukunta on toiminut? Onko nimen keksimisessä ollut jotakin erityistä? Miten lippukunta on saanut tunnuksensa?
Ilta päättyy kynttiläpiiriin, jossa vierailijalla on tarina kerrottavanaan.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 39

SUHDE YMPÄRISTÖÖN LUONTOSUHDE

Kasvatustavoite: Suhde ympäristöön - Luontosuhde

Jälki: Luonnossa liikkuja

Valinnainen Askel: Teen laumani kanssa sieni- tai marjaretken

Tavoite: Sudenpentu saa positiivisen kokemuksen sieni- tai marjaretkestä ja luonnossa liikkumisesta.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-ymparistoon/luonnossa-liikkuja/teen-laumani-kanssa-sieni-tai-marjaretken/>

Tarvikkeet

- Sudenpennuille mukaan: kori, veitsi, sienikirja, hanskat, jos niillä mukavampi kerätä sieniä.

Etukäteisvalmistelut

- Sienten tunnistuskortit, käy tarkistamassa alue, johon menette, että sieltä löytyy monenlaisia sieniä.

Kokousrunko

- Puuhippa (5-10 min)
Jokainen leikkijä valitsee itselleen puun, jossa asuu. Yksi leikkijöistä on ilman puuta. Kun hän huutaa: "Talo palaa, pakko vaihtaa", täytyy kaikkien leikkijöiden vaihtaa puuta. Ilman puuta ollut leikkijä yrittää samalla saada itselleen puun. Se, joka jää ilman puuta, jää uudeksi huutajaksi.
- Tutustun sieniin (10 min)
Asettele sudenpentujen eteen esim. liinalle erilaisia esimerkkejä sienistä, esim. tatti, kääpä, pikkuinen lahottajasieni, rousku, palanen sienirihmasto, haarakas ja vaikkapa pala hiivaa. Mitkä niistä ovat sudenpentujen mielestä sieniä? Todellisuudessa kaikki niistä ovat. Usein sieniksi kutsutaan vain ns. suursieniä, jotka kasvattavat näkyvät itiöemät maan pinnalle. Pääosa metsienkin sienien biomassasta luikertelee kuitenkin maaperässä sienirihmastoina. Monet sienet ovat mikroskooppisen pieniä, kuten jalkasieni tai tavallinen leivinihiiva. Tutkikaa, saatteko maasta tai lahoppuun seasta tongittua esiin sienirihmastoja (vaaleaa tai ruskehtavaa). Kannattaa käydä läpi yleisimmät myrkkysienet (kärpässieni), ettei niitä vahingossa kerätä.
- Sienten kerääminen (30 min)
Ensin käydään läpi, mitä pitää ottaa huomioon sieniä kerätessä:
  - a. Kerätään sienet kokonaisina, koko jalka
  - b. Puhdistetaan ne isoimmista roskista
  - c. 2 sientä / laji riittää
  - d. Ei maistella mitään! Ei sienisiä käsiä suuhun.

Sienet kannattaa kerätä rajatulta alueelta, käytä apuna polkuja, puita yms. Jaa sudenpennut pareittain. Sudenpennut keräävät sienet omiin koreihinsa. Voit myös antaa sienikortin, joka avulla parit etsivät sienen. Lopuksi sieniä tarkastellaan liinan päällä ja koitetaan tunnistaa niitä.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 40

SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan - Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Osaan merimiessolmun ja käytän sitä partiohuivissani

Tavoite: Sudenpentu osaa solmia huivinsa merimiessolmulla.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/osaan-merimiessolmun-ja-kaytan-sita-partiohuivissani/>

SUHDE ITSEEN MAAILMANKATSOMUS

Kasvatustavoite: Suhde itseen - Maailmankatsomus

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Osaan sudenpentujen lupauksen, tunnuksen sekä tervehdyksen ja valmistaudun lupauksenantoon

Tavoite: Sudenpentu osaa sudenpentujen ihanteet, tunnuksen ja lupauksen sekä ymmärtää niiden sisällön ikäänsä nähden sopivalla tasolla. Hän osallistuu lupauksenantoon.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/osaan-sudenpentujen-lupauksen-tunnuksen-seka-tervehdyksen-ja-valmistaudun-lupauksenantoon/>

Tarvikkeet

Etukäteisvalmistelut

- Pyydä sudenpentuja valmistautumaan laumailtaan kuin lupauksenantotilaisuuteen (partiopaita, jossa merkit valmiiksi ommeltuna, partiohuivi)
- Kysy lippukunnan muilta johtajilta perinteisistä huudoista ja laululeikeistä sekä pyydä heitä opettamaan ne Sinulle.

Kokousrunko

- Alkumenot lauman tapaan (5min)
- Lippukunnan perinteiset huudot (10min)
Opetelkaa lippukunnan perinteisiä huutoja ja laululeikkejä.
- Merimiessolmun opettelu (15min)

Opetelkaa merimiessolmu sudenpentujen kanssa niin, että sudenpentu osaa solmia oman huivinsa.

- Leikki (5min)
Leikkikää sudenpentujen valitsemaa leikkiä.
- Lupauksenannon harjoittelu (15min)
Harjoitelkaa lupauksenantotilaisuutta. Akela voi kertoa, miten tilaisuudessa tulee käyttäytyä, mikä on ohjelma ja miten partiotervehdys tehdään.
Opetelkaa sudenpennun lupaus:

Lupaan parhaani mukaan rakastaa Jumalaani, omaa maatani ja maailmaa, toteuttaa sudenpennun ihanteita ja olla avuksi toisille.

- Ihannehartaus (10min)
Miettikää yhdessä, mitä sana *ihanne* tarkoittaa. Mitä sudenpennun ihanteet ovat?
Miettikää konkreettisia esimerkkejä, kuinka sudenpentu voi toimia ihanteiden mukaisesti arjessaan.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 41

SUHDE YMPÄRISTÖÖN LUONTOSUHDE SUHDE ITSEEN TERVEYS JA TURVALLISUUS

Kasvatustavoite: Suhde ympäristöön - Luontosuhde; Suhde itseen - Terveys ja turvallisuus

Jälki: Luonnossa liikkua

Pakollinen Askel: Osaan suojautua luonnon voimilta

Tavoite: Sudenpentu osaa suojautua luonnon voimia vastaan ja ottaa ne huomioon esimerkiksi pakatessaan reppua retkelle tai suunnitellessaan retkeä.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-ymparistoon/luonnossa-liikkua/osaan-suojautua-luonnon-voimilta/>

SUHDE YMPÄRISTÖÖN LUONTOSUHDE

Kasvatustavoite: Suhde ympäristöön - Luontosuhde

Jälki: Luonnossa liikkua

Pakollinen Askel: Teemme laumani kanssa aistiretken

Tavoite: Sudenpentu osaa havainnoida ympäröivää luontoa kaikilla aisteillaan.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-ymparistoon/luonnossa-liikkua/teemme-laumani-kanssa-aistiretken/>

SUHDE YMPÄRISTÖÖN LUONTOSUHDE, VASTUU ELINYMPÄRISTÖSTÄ

Kasvatustavoite: Suhde ympäristöön - Luontosuhde, Vastuu elinympäristöstä

Jälki: Luonnossa liikkua

Pakollinen Askel: Tutustun jokamiehen oikeuksiin. Tiedän mitä saan ja en saa tehdä luonnossa.

Tavoite: Sudenpentu tuntee jokamiehen oikeudet ja tietää, mitä luonnossa saa ja mitä ei saa tehdä.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-ymparistoon/luonnossa-liikkua/tutustun-jokamiehen-oikeuksiin-tiedan-mita-saan-ja-en-saa-tehda-luonnossa/>

Tarvikkeet

- Pieniä purkkeja, joissa kahdessa samaa tuoksua.
- Huiveja silmien sitomiseen
- 2 Riippukeinua
- Erilaisia luonnon makuja esim. mustikkaa, puolukkaa vaikka pakasteena

Etukäteisvalmistelut

- Koloilta on pidempi, kuin normaalisti ja suuntautuu metsään. Mukaan reppu, jossa eväät. Varustus säänmukainen.
- Selvitä mitä ovat jokamiehenoikeudet

Kokousrunko

- Alkumenot (5min)
- Alkuleikki (5min)
Kysytään mitä aiemmin leikittyjä leikkejä sudenpennut haluavat leikkiä.
- Luonnonvoimilta suojautuminen näytelmä (20min)
Sudenpennut esittävät toisilleen näytelmän luonnonvoimilta suojautumiseen. Esim. miten suojaudut pakkasella, ukkosella, myrskyllä, kuumalla ilmalla.
- Jokamiehenoikeudet –leikki (10min)
Leikkiin tarvitaan kaksi ”kotipesää”, jotka voivat olla esimerkiksi maahan piirrettyjä suuria ympyröitä. Toinen ympyröistä on ”et saa tehdä” -ympyrä ja toinen on ”saat tehdä” -ympyrä. Sopiva ympyröiden välinen etäisyys on noin 20 metriä. Ympyröiden väliin piirretään pitkä viiva, jolla sudenpennut seisovat. Akela huutaa jonkin jokamiehenoikeuksiin kuuluvan asian tai asian jota luonnossa ei saa tehdä. Sudenpennut juoksevat joko ”et saa tehdä” -ympyrään tai ”saat tehdä” -ympyrään sen mukaan kumman uskovat sopivan huudettuun asiaan. Akelan huutojen välillä sudenpennut palaavat seisomaan viivalle, josta sitten pinkaisevat oikeaan ympyrään.
- Aistirata (40min)
Rauhoittuminen aistien maailmaan, jossa sudenpennut kulkevat pareittain.
  - a. Tuoksun maailma: Akela on kerännyt pieniin purkkeihin erilaisia luonnon tuoksua kahteen purkkiin samaa tuoksua. Sudenpennun tehtävänä on laittaa samantuoksuiset purkit vierekkäin.
  - a. Kosketus luontoon: Toinen sudenpennuista toimii oppaana ja toinen on silmät huivilla sidottuina. Opas kuljettaa tietyn reitin. Reitin varrella koitetaan miltä tuntuu puunrunko, sammal yms. Reitin loputtua vaihdetaan rooleja.
  - b. Ääniä luonnossa: Sudenpennun tehtävänä on maata riippukeinussa ja kuunnella luonnon ääniä. Kuuletko linnun laulavan, muurahaisen aivastavan, madon möyrivän tai veden liplatusta?
  - c. Makujen taikaa: Vuodenajasta riippuen on luonnossa tarjolla erilaista maistettavaa. Ketunleipiä, marjoja yms.
- Loppumenot (10min)
Lopuksi keskustellaan mitä kaikkea luonnosta löytyy ja miten luontoa tulee kunnioittaa. Kerrataan myös jokamiehenoikeudet.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 42

Syysloma-tauko (ajankohta vaihtelee alueittain)

Viikko 43

SUHDE YMPÄRISTÖÖN LUONTOSUHDE

Kasvatustavoite: Suhde ympäristöön - Luontosuhde

Jälki: Luonnossa liikkuja

Valinnainen Askel: Ongin tai pilkin

Tavoite: Sudenpentu saa kokemuksen kalarekistä.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-ymparistoon/luonnossa-liikkuja/ongin-tai-pilkin/>

Tarvikkeet

- Voit ottaa mukaan muutaman ongen (jos jollain ei ole mukana), matoja tai taikinaa, ämpäri, pelastusliivejä
- Eväät ja reppu
- Kalakirjoja/kortteja

Etukäteisvalmistelut

- Sudenpennuille kerrotaan onkirekistä. Retkelle mukaan mato-onki (koukku ja koho), matoja tai taikinaa, pieni ämpäri ja pelastusliivit. Reppuun voi ottaa eväät. Mukaan voi pyytää paikallisesta kalastusseurasta joku kertomaan kalastamisen saloja. Akelan kannattaa ottaa mukaan kalakirjoja / kalakortit, joilla opitaan tunnistamaan eri kalalajeja.

Kokousrunko

- Alkumenot (10min)
Etsitään metsästä sopivankokoinen vapa (kuorimaton pihlaja)
- Tehdään onki (20min)
Harjoitellaan solmun teko onkea varten ja tehdään onki.
[Solmun teko-ohjeet](#)
- Ongitaan ja toivotaan hyvää kalaonnea (20min)
Vertaillaan, kuinka monta erilaista kalaa on saatu ja punnitaan saalis. Hävitetään kalat oikeaoppisesti.
[Lajintunnistussivu](#)
- Loppumenot (10min)
Kerrotaan loppupiirissä kala-aiheinen satu. Jokainen sanoo yhden sanan vuoron perään ja siitä muodostuu tarina.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 44

SUHDE ITSEEN OSAAMINEN JA ONGELMANRATKAISU SUHDE YMPÄRISTÖÖN VASTUU ELINYMPÄRISTÖSTÄ

Kasvatustavoite: Suhde itseen - Osaaminen ja ongelmanratkaisu & Suhde ympäristöön - Vastuu elinympäristöstä

Jälki: Askartelu

Pakollinen Askel: Askartelemme kierrätysmateriaalista

Tavoite: Sudenpentu käyttää mielikuvitustaan. Hän näkee kierrätysmateriaalit hyvänä raaka-aineena.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-itseen/askartelu/askartelemme-kierratysmateriaalista/>

Tarvikkeet

- Lapasia
- Askartelutarvikkeita käsinuken tekoon
- Saksia

Etukäteisvalmistelut

- Sudenpennut tuovat kotoa parittomaksi jääneen lapasen.

Kokousrunko

- Alkumenot (5min)
- Jokamiehen oikeudet leikki (10min)
Kerrataan viimekerralla opittu leikki. Leikkiin tarvitaan kaksi ”kotipesää”, jotka voivat olla esimerkiksi maahan piirrettyjä suuria ympyröitä. Toinen ympyröistä on ”et saa tehdä” -ympyrä ja toinen on ”saat tehdä” -ympyrä. Sopiva ympyröiden välinen etäisyys on noin 20 metriä. Ympyröiden väliin piirretään pitkä viiva, jolla sudenpennut seisovat. Akela huutaa jonkin jokamiehen oikeuksiin kuuluvan asian tai asian jota luonnossa ei saa tehdä. Sudenpennut juoksevat joko ”et saa tehdä” -ympyrään tai ”saat tehdä” -ympyrään sen mukaan kumman uskovat sopivan huudettuun asiaan. Akelan huutojen välillä sudenpennut palaavat seisomaan viivalle, josta sitten pinkaisevat oikeaan ympyrään.
- Askartelen käsinuken (30min)
Käsinuken tekoon tarvitaan erilaisia ylijäämäksi jääneitä kankaita, nauhoja, nappeja vaatteista yms. Sudenpennun tehtävänä on suunnitella ja tehdä käsinukke. Annetaan sudenpennulle vapaat kädet toteuttaa itseään. Lopuksi hahmolle annetaan nimi. Jos aikaa jää voi tehdä pienen näytelmän nukeilla.

- Roska-Repe leikki (10min)
Yksi sudenpentu valitaan Roska-Repeksi, joka ottaa kiinni jätteitä. Roska-Repellä on oma rajattu tila, Roska-Repen valtakunta. Jokaisella roskalla on kaulassa lappu, joka ilmoittaa, mitä jätettä hän on. Kun Roska-Repe koskettaa jätettä, hänen on jähmetyttävä liikkumattomaksi. Kaksi sudenpentua ovat Eko-Elmereitä, jotka pelastavat jätteitä Roska-Repeltä. Eko-Elmerit ottavat toisiaan käsistä kiinni siten, että pelastettava jää heidän syleilyynsä. Pelastajat kuljettavat jätteen sille määrättyyn paikkaan. Jos pelastajat vievät jätteen vahingossa väärään paikkaan, jäte joutuu Roska-Repen valtakuntaan. Kun kaikki ovat jääneet Roska-Repen kiinni ottamiksi tai valtakunta
- Roskapeikon tarina (5min)
Ei ole roskapeikon syytä, että kaatopaikat paisuvat ja paisuvat. Eikä roskapeikko ole niin paha kuin päältä luulisi, elämä vain on tehnyt hänet väsyneeksi ja äreäksi. Kerronpa teille roskapeikon tarinan sellaisena, kuin se meidän karpästen suvussa on kulkenut sukupolvelta toiselle.
Kauan, kauan sitten, paljon ennen isoäidin aikaa, oli joka puolella pientä metsän kansaa, tonttuja, maahisia, keijuja, menninkäisiä, peikkoja. Yksi peikkojen sukuhaara olivat roskapeikot. Ne asustelivat ihmisasutusten liepeillä keräten kaikenlaista ihmisten hylkäämää tavaraa milloin ruuakse, milloin pesänsä rakennusaineeksi ja lämmikkeeksi. Siihen aikaan näilläkin seuduilla oli ihmisiä paljon vähemmän kuin nyt, eikä sen paremmin rikkailla kuin köyhilläkään ollut liiemmin tavaraa hukkaan heitettäväksi. Roskapeikot keräsivät senkin vähän talteen. Aikojen kuluessa ihmisiä tuli lisää, tavaraa tuli lisää ja vähin erin alkoi roskaa olla ihmisten jäljiltä niin paljon, ettei peikoillakaan ollut sille mitään käyttöä. Mutta nyt oli roskankeruu tullut jo niiden toiseksi luonnoksi eikä sitä hommaa enää kukaan muu huolinutkaan, niin että ne keräsivät ja keräsivät yrittäen pitää ihmisten kotikulmat siisteinä. Niiden pesistä tuli ensin kumpareita, sitten roskavuoria ja lopulta suuria valtakuntia. Roskapeikot ovat itse asiassa kyllästyneitä laajojen valtakuntiansa hallitsemiseen. Ne halusivat viettää päivänsä pienissä kodikkaissa roskapesissä kuten esivanhempansa aikoinaan. Jonkun on kuitenkin pakko pitää huolta kaikesta siitä roskasta, jota ihmiset jättävät jälkeensä, ja roskapeikot tekevät parhaansa. Välillä jo näytti siltä, että tehtävä on ylivoimainen, sillä ihmiset syytivät surutta roskapeikkojen valtakuntaan kaikenlaista ihan käyttökelpoistakin tavaraa. Nyt kuitenkin näyttää onneksi paremmalta. Monet ihmiset ovat huomanneet, että kaatopaikoille on viety paljon sellaista, jota voi vielä käyttää. Roskapeikoilla on kuitenkin niin huonoja kokemuksia ihmisistä, etteivät ne uskalla vielä luottaa siihen, että ne pääsisivät edes vanhoilla päivillään vähän vähemmällä. Huolissaan ja peloissaan, ihmisarkoinakin ne sitten ovat vähän äreitä ja kiukkuisia kaikille...
Lähde: Laumanjohtajan käsikirja. Opas sudenpentujen johtajalle. 1994. Suomen Partiolaiset. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 45

SUHDE ITSEEN OSAAMINEN JA ONGELMANRATKAISU

Kasvatustavoite: Suhde itseen – Osaaminen ja ongelmanratkaisu

Jälki: Askartelu

Valinnainen Askel: Teen kynttilän

Tavoite: Sudenpentu osaa toimia ohjeiden mukaan.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-itseen/askartelu/teen-kynttilan/>

SUHDE ITSEEN OSAAMINEN JA ONGELMANRATKAISU

Kasvatustavoite: Suhde itseen – Osaaminen ja ongelmanratkaisu

Jälki: Askartelu

Valinnainen Askel: Taittelen paperista

Tavoite: Sudenpentu osaa toimia ohjeiden mukaan ja kehittää sorminäppäryyttään.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-itseen/askartelu/taittelen-paperista/>

Tarvikkeet

- Kynttilän teko – tarvikkeet
  - sydänlankaa
  - parafiinia
  - steariinia
  - kynttilävärirakeita
  - puutikkuja
  - vanha kattila
  - lämpö- tai paistimittari
  - korkea metallipurkki kastoastiaksi (yksi iso tai kaksi pientä)
  - kepit ja sanomalehtiä
  - Ohutta paperia origamien tekoon

Etukäteisvalmistelut

- Hanki kynttilän teossa tarvittavat välineet sekä origami paperia. Kutsu koloiltaan vanhemmat tekemään kynttilöitä ja origameja sudenpentujen kanssa yhdessä. Pidennä koloiltaa.

Kokousrunko

- Alkumenot (5min)

- Lyhyt hippaleikki alkuun (10min)
Laitetaan valmiiksi kaksi pistettä, toisella tehdään kynttilöitä ja toisella taitellaan origameja.
- Kynttilän teko (30min)
Leikkaa sydänlangat noin 30 cm:n mittaisiksi. Sido langat noin 5 cm:n välein puutikkuihin.
Sekoita massaa varten 1/3 parafiinia ja 2/3 steariinia. Sulata massa kattilassa tai vesihautteessa. Aloita sulatus hiljaisella tulella ja vahdi kattilaa koko ajan. Massa ei saa kuumentua yli 80-asteiseksi. Pidä sammutuspeitto käsillä koko ajan. Lisää värirakeet kuumaan massaan. Esimerkiksi vaaleanpunaisen värin saa yhdellä punaisella rakeella. Kaada kastoastiaan ensin noin 20 cm kuumaa vettä. Lisää veden päälle sulaa massaa noin 5–7 cm. Kasta sydänlangat astiassa. Anna lankojen jähmettyä ja vedä ne sormilla suoriksi. Jatka kastamista, kunnes kynttilät ovat sopivan paksuisia. Ripusta kynttilät jähmettymään kastelukertojen välillä tuolin selkänojiensa varaan asetettujen keppien päälle. Suojaa lattia sanomalehdillä.
Kun massa ja vesi astiassa jäähtyvät, kynttilästä alkaa tulla kokkareinen. Lisää silloin astiaan kuumaa vettä ja hieman kuumaa massaa.
Leikkaa valmiiden kynttilöiden päät tasaiseksi veitsellä.
- Origamin teko (30min)
[Helpon origamilaatikon ohje](#)
- Loppumenot (15min)
Lopuksi kynttiläpiirillä lauletaan partiolauluja ja opetellaan perinteisiä huutoja ja laululeikkejä.

Lopputehtävät

- Siivotkaa yhdessä kolo kuntoon

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 46

SUHDE YMPÄRISTÖÖN LUONTOSUHDE SUHDE ITSEEN TERVEYS JA TURVALLISUUS

Kasvatustavoite: Suhde ympäristöön - Luontosuhde; Suhde itseen –
Terveys ja turvallisuus

Jälki: Luonnossa liikkuja

Pakollinen Askel: Tunnen heikkojen jäiden tuntomerkkejä ja
harjoittelen jäistä pelastamista.

Tavoite: Sudenpentu osaa varoa heikkoja jäitä ja toimia järkevästi
häätätilanteessa.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-ymparistoon/luonnossa-liikkuja/tunnen-heikkojen-jaiden-tuntomerkkeja-ja-harjoittelen-jaista-pelastamista/>

Tarvikkeet

- Naskalit, narua, kaulaliina, reppu, pilli, keppi, pyykkipoikia

Etukäteisvalmistelut

- Koloilta voidaan toteuttaa ulkona tai sisällä

Kokousrunko

- Alkumenot (5min)
- Piiloleikki (10min)
Yksi sudenpentu on etsijä ja toiset menevät piiloon. Kun piilossa olija löytyy, lähtee hän etsijän avuksi.
- Pyykkipoikaleikki (15min)
Sudenpennut jaetaan kahteen joukkueeseen tai jos pentuja on vähän, kisa käydään henkilökohtaisena. Joukkuekisassa joukkueet pukevat joukkuetunnukset eli esim. käsivarsinauhat.
Jokaiselle sudenpennulle annetaan kolme pyykkipoikaa.
Kun akela antaa alkumerkin, kisa alkaa ja sudenpennut yrittävät kiinnittää toisen joukkueen jäsenten vaatteisiin pyykkipoikia. Samalla luonnollisesti yritetään estää, etteivät toisen joukkueen jäsenet kiinnitä pyykkipoikaa itseen.
Kun akela antaa loppumerkin, lasketaan, kumman joukkueen vaatteissa on enemmän pyykkipoikia: se joukkue on kärsinyt tappion.
- Jäillä liikkuminen (20min)
Tarkastellaan välineitä, mitä pitäisi olla mukana jäillä liikkuesssa. Naskalit, köysi, reppu, jossa vaatetta (kelluu tarvittaessa pinnalla), puinen pilli, keppi, jolla voi kokeilla jään kestävyyttä.
Keskustellaan mitkä ovat heikkoja kohtia jäällä. Vaarallisia paikkoja ovat joet, järvien kapeikot, jokien ja purojen suistot sekä äkkijyrkästi veteen putoavien rantapenkereiden

vierustat, järvessä olevien lähteiden kohdat, vedenalaisten karien ympäristö ja virtaavat paikat. Halkeaman kohdalla jään kantavuus heikkenee. Myös kaislat tekevät jäätä seulan ja samalla hauraan.

- Heikoilla jäillä (10min)
Sudenpennut jaetaan ryhmiin. Harjoitellaan köyden heittoa toiselle. Jos ollaan ulkona, voidaan käyttää naskaleita ryömiessä.

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

- Sopikaa missä näette ja moneltako, käykää lyhyesti läpi vaihtorahan tarve, partiopaita päälle, huivi kaulaan. Viesti myös vanhemmille ohjeet partiomaiseen myyntiin.

Viikko 47

SUHDE YHTEISKUNTAAN RYHMÄSSÄ TOIMIMINEN, YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde yhteiskuntaan - Ryhmässä toimiminen, Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Varainhankinta

Valinnainen Askel: Osallistun partiolaisten adventtikalenterien myyntiin

Tavoite: Sudenpentu tietää, että rahan eteen on tehtävä työtä.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-yhteiskuntaan/varainhankinta/osallistun-partiolaisten-adventtikalenterien-myyntiin/>

Tarvikkeet

- Varmista, että jokaiselle sudenpennulle on tarpeeksi kalentereita

Etukäteisvalmistelut

- Opasta sudenpennut kulkemaan pareittain tai vuorottelemaan myyntipisteellä. Kerro kaikille, että iloinen hymy ja kohtelias myyminen auttavat ihmisiä ostamaan tuotteita. "Hei, haluaisitteko ostaa partiolaisten joulukalenterin?" Kerro, että sudenpennut voivat kertoa tuottojen menevän koko partiolle ja osa tuotoista tulee omalle lippukunnalle.
- Voitte lähteä joko asuinpaikallenne perinteisesti ovelta ovelle tai varata myyntivuoron esimerkiksi jonkin kaupan tai ostoskeskuksen luota.

Kokousrunko

- Myyntipaikkaan soveltuva

Lopputehtävät

- Kerättyjen varojen tilitys lippukunnan käytänteiden mukaan

Seuraavaa kertaa varten

- Anna sudenpentujen valita muutamasta vaihtoehdosta (esim. [Jokin näistä](#)), minkälaisia kierrätysaskarteluja ensi kerralla teette ja muistuta sudenpentuja ja vanhempia tuomaan tarvittavat kierrätysmateriaalit ensi kerralle.

Viikko 48

SUHDE ITSEEN OSAAMINEN JA ONGELMANRATKAISU

Kasvatustavoite: Suhde itseen – Osaaminen ja ongelmanratkaisu

Jälki: Askartelu

Pakollinen Askel: Teen kortin tai lahjan ystävälle

Tavoite: Sudenpentu kehittää kädentaitojaan ja saa kokemuksia toisten ilahduttamisesta.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/suhde-itseen/askartelu/>

Tarvikkeet

Etukäteisvalmistelut

- Varaudu sudenpentujen valitsemiin kierrätysaskarteluihin tarvittavin välinein.

Kokousrunko

- Alkumenot (5min)
- Leikki (5min)
Leikkikää sudenpentujen valitsemaa leikkiä.
- Kierrätysaskartelu (40min)
Anna sudenpennuille selkeät ohjeet, yksi vaihe kerrallaan. Mikäli sudenpentujen keskittyminen herpaantuu, leikkikää välillä ja jatkakaa taas. Anna jokaisen vuorallaan kertoa, kenelle lahjan tekee.
- Leikki (5min)
Leikkikää sudenpentujen valitsemaa leikkiä.
- Loppumenot (5min)

Lopputehtävät

Seuraavaa kertaa varten

Viikko 49

SUHDE YHTEISKUNTAAN YHTEISÖÖN KUULUMINEN

Kasvatustavoite: Suhde itseen - Yhteisöön kuuluminen

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Tutustun lippukuntaani

Tavoite: Sudenpentu tietää lippukuntansa nimen. Hän saa käsityksen partiosta omaa ryhmäänsä suurempana organisaationa.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/tutustun-lippukuntaani/>

SUHDE ITSEEN MAAILMANKATSOMUS

Kasvatustavoite: Suhde itseen - Maailmankatsomus

Jälki: Tervetuloa

Pakollinen Askel: Osaan sudenpentujen lupauksen, tunnuksen sekä tervehdyksen ja valmistaudun lupauksenantoon

Tavoite: Sudenpentu osaa sudenpentujen ihanteet, tunnuksen ja lupauksen sekä ymmärtää niiden sisällön ikäänsä nähden sopivalla tasolla. Hän osallistuu lupauksenantoon.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/sudenpennut-7-9-v/tervetuloa/osaan-sudenpentujen-lupauksen-tunnuksen-seka-tervehdyksen-ja-valmistaudun-lupauksenantoon/>

Tarvikkeet

- Varmista, että jokainen sudenpentu saa lupausmerkin

Etukäteisvalmistelut

- Tiedottaminen lupausnantotilaisuudesta sudenpennuille ja vanhemmille

Kokousrunko

- Lippukunnan lupausnantotilaisuuden mukainen

Viikko-ohjelma sudenpennun kotiin

35 Koloillat alkavat, tutustumista toisiimme

36 Läsnaolotaulu ja koloillan säännöt

37 Askartelemme ruokailuvälinepussukat

38 Tutustumme lippukuntaan ja sen toimintaan

39 Sieniretkellä

40 Solmuja ja partioihanteita

41 Retkellä metsässä. Koloilta kestää 2h: mukaan pienet retkievääät, sään mukainen vaatetus

42 Syysloma

43 Kalastuspuuhia

44 Askartelua kierrätysmateriaalista

45 Sudenpennun ja vanhemman/ vanhempien yhteinen koloilta

46 Heikot jäät

47 Partiolaisten adventtikalenterin myynti, paikka ja aika ilmoitetaan erikseen

48 Lahja ystävälle

49 Lupauksenanto tilaisuus